"శాలి విశ్వంలో మన వర్గం ఇంత హీనయంగా చూడబడుతున్నందుకు నాకు చాలా విచారంగానే వుంది. ఐనా మనం ఓర్చుకోక తప్పదు. లోకం అలాంటిది" అంటూ తల వంచుకొన్నది చుక్క.

"నాకు తెలుసు నీవు పడుతున్న ఆవేదన. కేవలం తిండికోసం మనం ప్రత్యక్షమానవుడూ వాకిరీ చేయవలసి ఉన్నది. నన్నడిగితే ఈ వెట్టి చాకిరీ అనవసరమంటాను. భగవంతుడు ప్రసాదించిన ప్రకృతిలో మనకు కావలసినన్ని వనరులున్నాయి. స్వేచ్ఛగా బ్రతికే అవకాశాలూ ఉన్నాయి. కానీ మనం లొంగిపోయాం. తాతలనాటి కాలంనుండి మన జాతి ఇనుప పాదాల క్రింద పడి నలిగి పోతున్నది" అని వాపోవడం ప్రారంభించింది నల్లగండ.

అప్పుడే జొన్న చొప్ప తెచ్చిన అమ్మయ్య క్ర[illegible]బను తుండు మీద పెట్టి మచ్చు కత్తితో కత్తిరిస్తున్నాడు. వరండా చివర సోఫాలో పడుకున్న రాజమాణిక్యం పత్రికను తిరగ వేస్తున్నాడు. అతని ముందున్న టీపాయి మీద చలువ చేసిన తువ్వాలు పరిచబడింది. దానిపై పొగలు చిమ్ముతున్న కాఫీ అతని పెదిమలను స్పృశించడానికి కాచుకొని ఉన్నది. ఆ కప్పు ప్రక్కనే ఒక సిగరెట్టు టిన్ను, రెండు అగ్గి పెట్టెలు ఉన్నాయి.

చుక్క రాజమాణిక్యం వైపు దృష్టిని మరల్చి ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచి "చూడు మిత్రమా, మనం అనుకోరాదుగానీ ఆ సోఫాలో పడుకొన్న మానవుడికి మొన్ననే వచ్చిన నీకూ ఉన్న భేదమేమిటి? నిన్నటినుండి ఆలోచిస్తున్నా నాకు తోచటం లేదు. ధర్మం నాలుగు పాదాల మీద నడిచే రోజులు పోయినవంటే ఎందుకు పోవో చెప్ప. ఇంతకూ ధర్మ దేవత మన జాతిని ఆధారం చేసుకొనే నడిచి పోవాలి. చెప్పాలంటే చాలా ఉంది. అవన్నీ పురాణాల గొడవలు. ఆ నిన్నటి వ్యవహారాన్ని గురించి మాట్లాడుకొందాం" అని అంటుండగానే అమ్మయ్య కత్తిరించిన జొన్న చొప్పనొక వాటెడు తెచ్చి చుక్క ముందు పోశాడు. చుక్క వాటిని స్పృశించి "ఇవి అన్నీ ఈనెలుగానే ఉన్నాయి. ఆకులు రాలిపోయాయి. ఈ గాటిలో పెట్టి చంపుతున్నారు. ఇలా వదిలి పెడితే కడుపునిండా మేసి రావచ్చు. నే నీ ఈనెలను నములుతాను. నీవు ఆ పై ఆకులను వొలుచుకో" అంటూ నల్లగండ ముందుకు త్రోసింది చొప్పను.

అమ్మయ్య మరో సందెడు చొప్పను తెచ్చి నల్లగండ ముందు పడవేశాడు. అవి రెండూ చొప్పను కొరకడం ప్రారంభించాయి. వరండాలో రాజమాణిక్యం కాఫీ కప్పును అందుకొని రెండు గుక్కలు త్రాగి టిన్నును తెరిచి సిగరెట్టు తీసి వెలిగించాడు. అమ్మయ్య కత్తిని వరండాలోని గూటిలో పెట్టి గొడ్డలి తీసుకొని ఆ గేటు చివరికి వెళ్ళి లావాటి దుంగను చీల్చడానికి ఉపక్రమించాడు.

"ఈ దినం నీ మాటలు చాలా విచిత్రంగా ఉన్నాయి. ఏనాడూ ఇట్లా సరదాగా మాట్లాడేవాళ్ళు చాల మంది ఉన్నారుగానీ ఇలాంటి అద్భుత విషయాలు మాట్లాడగలిగిన వారు అరుదు. అసలు లేరనే చెప్పాలి. ఇవి ఊహ కందని విషయాలు" అంటూ నల్లగండ వీపు మీద వాలిన జోరీగను తోకతో పెద్ద దెబ్బ కొట్టింది. ఆ దెబ్బను తప్పుకొన్న జోరీగ దిగ్భ్రమతో రాజమాణిక్యం ముందరి జుట్టులో దూరుకొని క్షణకాలం విషాద గానాన్ని ఆలాపించి [illegible] గగనానికి ఎగిరిపోయింది. రాజమాణిక్యం జుట్టును దులుపుకోబోయి వేళ్ళ కొన లోని సిగరెట్టును పెట్టుసందులో జారవిడుచుకొన్నాడు. అదృష్టవశాత్తు అది నున్నగా జారి సోఫా క్రింద పడిపోయింది.

చుక్క కొంచెం ముందుకు వచ్చి ఒక్కసారి అటూ ఇటూ చూచి నల్లగండతో అన్నది.

"మిత్రమా! నీకు గొప్ప ఆశ్చర్యకరమైన వార్త చెబుతున్నాను. ఉదయాది సాయంత సమయంవరకూ రక్తాన్నిజార్చి పరిశ్రమించే నీకు విలువకట్టిం దీ లోకం. ధర పాతిక రూపాయలు. ఆ ఇరవై ఐదు రూపాయలకే నిన్ను మాధవయ్య కొన్నాడు. కానీ ఆ వరాండాలో ఉన్న మానవుని ధర ఎంతో తెలుసుకొంటే అతని ముందు మనం ఏపాటి వారమో అర్థం అవుతుంది."

"ఎంత వుంటుం దంటావు!" ప్రశ్నించింది నల్లగండ అడుగు పండ్లను బైటికి చూపుతూ.

"ఇరవై నాలుగు వేలు. ఆతనిని [illegible] ఒక్క నెలరోజులైంది. ఇరవై నాలుగు వేలు పెట్టి యజమాని [illegible] ఎంత ఎక్కువ సేద్యం చేయగలడో చూడా లనుకొన్నాను. సత్యం చెబుతున్నాను. ఆనాటినుండి చూస్తున్నాను. ఒక్క పని గూడా చేయడం లేదు. బాగా తింటున్నాడు. మనం రోజూ కొక బాన కుడితి త్రాగితే ఈ మానవుడు దినానికో కడవ కాఫీ త్రాగుతున్నాడు. మనం రోజు కో మోపు గడ్డి తింటే ఇతడు దినానికో పుట్టి అన్నం తింటున్నాడు. పైగా ఒక్క టిన్ను సిగరెట్టు కాలుస్తున్నాడు" అన్నది చుక్క.

రాజమాణిక్యం సోఫాను క్రింద పడవేసిన మరో సిగరెట్టును ముట్టించి చొప్పను తింటున్న చుక్కల వైపు చూస్తున్నాడు. పొలంనుండి చేతికర్రను ఊపుకుంటూ వచ్చిన మాధవయ్య త్రాగుతున్న చుట్టను క్రింద పడవేసి లోపలికి వెళ్ళాడు.

"ఎందుకంత ధర పెట్టి కొన్నాడు" ప్రశ్నించింది నల్లగండ చొంగను కారుతూ.

"అదే నేనూ ఆలోచిస్తున్నాను. మన యజమాని వృధా ఖర్చులు ఎప్పుడూ పెట్టడు. పశువులను ఒక్కసారిగా మొత్తమిచ్చి కొంటాడు. ఆ డబ్బును నష్టం రాని విధంగా వాటిని ఉపయోగించుకొంటాడు. ఒక్కొక్కసారి మనుష్యులను కూడా కొంటాడు. ఐనా వారికి నెల కింత అనే పద్ధతిమీదనో, లేక ఏడాది కింత అనే పద్ధతి మీదనో కొంటాడు. అంటే నిశ్చయంలో మన కింత గడ్డిని విదిలించినట్టే ఆ పెద్దమనుష్యులకూ ఇంత సంగటిని పడవేస్తుంటాడు. మన కిన్నాడు చొప్పను వేసిన అమ్మయ్య కూడా అంతే. ఆతని ఏడాది ధర ఇరవై ఐదు రూపాయలు. ఆ ఇరవై ఐదు రూపాయలతోపాటు ఒక్క జత పంచెలు కూడా ఇస్తాడు. ఆ షరతు మీద అమ్మయ్య ఇక్కడ రెండేళ్ళ నుండి పని చేస్తున్నాడు. ఇంకా ఇంకో పదేళ్ళు పనిచేయవలసి ఉంటుంది. ఆ [illegible] పని [illegible]. పదీ ఒక రెండూ [illegible]. ఈ పన్నెండేళ్ళకూ [illegible] ఇరవై ఐదు రూపాయల చొప్పున మూడు వందల రూపాయ లవుతుంది.

అమ్మయ్య కోడి కూతకు ముందే లేస్తాడు. జాము రాత్రి దాటిన వెనుకనే పడుకుంటాడు. అంటే దాదాపు రోజుకు పద్దెనిమిదినుండి ఇరవై గంటలవరకూ పని చేస్తాడు. మనిషిని కొనేటప్పుడు ధరవరలింత నిక్కచ్చిగా చూచి ఎక్కువ లాభం వస్తేనేగాని కొనని మాధవయ్య ఆ వరాండాలోని మనిషికి మాత్రం ఇరవై

అయిదు వేల రూపాయలు పోశాడంటే ఆశ్చర్యంగా ఉంది" కళ్ళను చిట్లిస్తూ పైకి చూసింది చుక్క. అమ్మయ్య చీలుస్తున్న తుండులో నుండి గొడ్డలి పెట్టుతో పచ్చని చెక్కపచ్చి నల్లగండ ముందు కాలి కుడి గిట్టకు తగిలింది. గండ కాలిని పైకి లాగుతూ అన్నది.

"ఈ దినం చాలా హడిపుడిగా ఉంది అమ్మయ్య వ్యవహారం. ఏమిటి కథ?"

"ఆత చెప్పడూ అంతే. ఆ వరండాలో కూర్చున్న మనిషి ఊరికి వచ్చినప్పట్నుంచల్లా ఒకే పని ఉన్నవాడిలా ఒగర్చుకుంటూ తిరుగుతుంటాడు. చూడు అప్పుడే ఇటు వస్తున్నాడు...." అంటూ పిలిచింది చుక్క.

అమ్మయ్య గొడ్డలి నక్కనే ఉంచి వరండాలోకి వచ్చాడు. రాజమాణిక్యం కాలుతున్న సిగరెట్టును క్రింద పడవేసి మళ్ళీ ఒకటి అంటించాడు.

"ఏమిటెం చమ్మాగదూ" గట్టిగా పిలిచాడు అమ్మయ్య. లోపలనుంచి చాక వీరాగి రెండు కొబ్బరి కాయలు తెచ్చి పెట్టింది. అమ్మయ్య వాటి కొనలు తరిగి రాజమాణిక్యం ముందు పెట్టాడు. ఆత చాక కాయను తీసుకొని నోటికి అందుకున్నాడు.

"ఆ మానవుడు చిల్లుని పీకేయాల్ని తాగుతున్నాడు. కారణం ఖరీదైన అయిదు వేల కిచ్చుకు గలవాడు. అమ్మయ్య మూడు వందలైనా వెయ్య లేడు. అందుకే కూటికీళ్ళు, నిద్రి నీళ్ళు తాగుతాడు. మనం ఖరీదైన అయినా వేయము. కనుకనే కుడితిని తాగుతున్నాం" అంటూ నవ్వింది చుక్క.

"ఎవరి అదృష్టం వారిది. మనం గమనించడం లేదు గాని (పతి జాతిలోనూ ఇలాంటి తేడాలు ఉండనే ఉన్నాయి. మన్నింటిలో మాదే మరీ ఎక్కువ. మేడలో పెరిగే కుక్కపిల్ల వేరు. దాని వంటి తీరాలలో (ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొంటారు. వాటివల్ల ఒక మనిషిని కూడా పెడుతారు. చెలియనివా రంటారుగాని "ఏం (బతుకో కుక్క (బతుకని" నిజాని కా (బతుకు పొందనిదియి పెంటదీ" అంటూ ముందున్న బొప్పి కొప్పను (పక్కకు నెట్టింది నల్ల గండ.

"నీళ్ళు కావాలా? ఉండు" అంటూ "వద్యోం" అని సాగదీసింది చుక్క. అమ్మయ్య ఇటు తిరిగి చూచాడు. "వద్యో" మని అందుకున్నది నల్ల గండ నాకూ నీళ్ళు కావాలని సూచిస్తున్నట్లు.

అమ్మయ్య రెండింటి పలుపులూ విప్పాడు. రెండు దున్నలూ వెళ్ళి కడితిని సీలుస్తున్నాయి. రాజమాణిక్యం రెండో కొబ్బరి కాయలోని నీటిని కూడా తాగి (బేవ్ మని తేన్చి ముందుకు వంగి జేబులోనుండి ఒక సిగరెట్ అందుకొన్నాడు.

"మిత్రమా! అక్కడి నీ ఎదురు ఆయ్యాయి ఏమి దన్నావుగా ఆ మనం కూడా యజమాని కొనుక్కొని వచ్చాడా?" ప్రశ్నించింది నల్లగండ రాజమాణిక్యం ప్రక్కనే నిలబడి ఏవో పత్రికలలో బొమ్మలు చూస్తున్న సీతాఖిరిని చూస్తూ. చుక్క కూడా అటు దృష్టిని అటు వైపు సారించి "నువ్వు చాలా పొరబడుతున్నావు. మన జాతిలో గేదెలు అమ్ముతున్నట్లు మానవుల్లో స్త్రీలను అమ్మరు. అమ్మినా ఏ ఒకటి రెండు (ప్రాంతాలలోనో చాలా అరుదుగా ఒమ్ముతారు. ధర కూడా చాలా తక్కువ. ఈ (ప్రాంతాల్లో (స్త్రీ జాతిని అమ్మడంలేదు. అయితే వచ్చిన చిక్కల్లా ఒక్కటే. (ప్రతి (స్త్రీకి జతగా ఒక్క పురుషుడు కావాలిగా. అందుకోసం ఎంత ధరైనా పెట్టి మగవాళ్ళను కొనుక్కుంటారు. అస లీ విషయం వింటే చాలా ఆశ్చర్య పడుతావు. ఈ మానవుని ధర ఇరవై అయిదు వేలు. అక్కడికి సరయం. ఒక్కొక్కసారి లక్ష రూపాయల వరకూ ఉంటుంది" అంటూ కుడితిని కాళీచేసింది చుక్క.

అమ్మయ్య నల్లగండ తోకను మెలిపెడుతూ వీపుపై చేతితో తట్టాడు. అది చురుగ్గా గాటివద్ద వచ్చి నిల్చున్నది. అమ్మయ్య దాని పలుపును ఓగించే లోగా చుక్క కూడా వచ్చింది. చుక్క పలుపును బిగిస్తుండగానే రాజమాణిక్యం అమ్మయ్యను పిలిచాడు. అమ్మయ్య వరుగులో దగ్గరకు వెళ్ళాడు. రాజమాణిక్యం కొబ్బరి కాయలను ఊడగొట్టి పెట్టమన్నాడు.

"మానవు లన్ని జంతువులకంటె తెలివైన వారనీ, వారిలో విజ్ఞానం ఎక్కువనీ మా ఊళ్ళో పశువులు చెప్పు కొంటుంటే విన్నాను. అయినా ధరలలో ఈ హెచ్చు తగ్గు లేమిటి? లేదంటే బలంగా ఉన్న దున్న పది రూపాయలు ఎక్కువ వేసినట్లే బలంగా ఉన్న మనిషి పది రూపాయలు ఎక్కువవావచ్చు. వేల కొలదీ తారతమ్యం ఎలా వచ్చింది?" (ప్రశ్నించింది నల్ల గండ.

"అక్కడే పొరబడుతున్నావు మిత్రమా! తెలివైన వారు కావడం చేతనే వారి ధర కూడా పెరిగింది. హెచ్చు తగ్గులకు కారణాలు చాలా ఉన్నాయి. అందులో (ప్రధానమైంది చదువు. ఏవో ఒక రకమైన పిచ్చి గీతలతో (వాసినవి చదువుతుం దా జాతి. అదుగో ఆ బల్ల మీద పడి ఉన్నాయే పుస్తకాలు మాశావుగా! అవి తినడానికి కూడా అంత బావుండవు. గడ్డిలు బాగా తింటాయి. ఆ చదువులో ఏవో కొన్ని తరగతులు పెట్టారు. చెప్పరాదు కానీ ఒక్కొక్క తరగతికీ ధర కొన్ని వేలు పెరుగుతూ ఉంటుంది. ఇప్పటి మార్కెట్టును బట్టి అయిదు వేలనుండి యాభై వేలవరకూ మామూలు మనుషుల ధరలు. మరీ ఈ మనుషులకు ముక్కు ఉక్కగా ఉండి కండ్లు గుం(డంగా ఉంటే చాలు. మళ్ళో రెండు వేలు ఎక్కువ పలుకుతుంది." అంటూ గట్టిగా తుస్సుమని తుమ్మింది చుక్క. నల్ల గండ వరాండా వైపు చూచి అన్నది.

"ఈ మానవు డేమంత అందంగా లేడే. అమ్మాయి చాలా బాగుంది. ఇతనికి ఏదో ముఖం మీద గాయంలా గుంది. వెటును కొద్దిగా చీలినట్లుంది పై గా. అయినా ఇరవై అయిదు వేలే" ఆశ్చర్య పోయింది నల్ల గండ.

రాజమాణిక్యం వెనకేలేచి సిగరెట్టు కొనలోని బూడిదను రాల్చి "కాస్త పచ్చ గడ్డి తీసుకురా" అన్నాడు సీలాంబరిని. సీలాంబరి లోపలకు వెళ్ళింది.

"మనం (ప్రపంచాన్ని ఏలుతున్నాం. తెలివైన జాతి మనదే అనుకుంటున్నాడు మానవుడు. ఏ మంద బుద్ధిని జో చుస్తుకోబో అని కూడా తెలియదున్నాడు మనిషి. అయితే ఆ దున్నపోతు (బతికినన్నాళ్ళూ చాకిరీ చేస్తున్నది. చచ్చిన వెనుక చర్మాన్నిచ్చి బుణాన్ని తీర్చు కుంటున్నది" అన్నది చుక్క.

చుక్క ముఖంలో చాలా ఆనంతృప్తి కన్పించింది. నల్ల గండ మెల్లగా చుక్క వెన్నెముకను నాకుతూ "మన యజమాని ఈ మానవుని కొనడంలో చాలా నష్టపడ్డా డనుకొంటాను. ఆత డింక ఇరవై అయిదు వేల రూపాయలును ఎలా సంపాదించగలుడు?" అంటూ పరితాపంగా అన్నది.

"ఆతనికేం? ఇంటో మరో దూడకాయను మేపు తున్నాడు. వాడికి ముక్కూ కళ్ళూ సరిగ్గానే ఉన్నాయి. ఇప్పటి మార్కెట్ ధరనుబట్టి నలభై వేలు రావచ్చు. కానీ ఆ చదువులో ఇంకో తరగతి దాటితే అరవై వేలకు అమ్ముకోవచ్చునని పెంచుకొంటున్నాడు. ఆ కుర్రా డివ్వుడు ఊళ్ళో లేడు. నీవు వచ్చాక వాళ్ళ మాడలే దనుకుంటాను" అన్నది చుక్క.

"లేదు మిత్రమా! ఆ దుర్భ్యం కలుగలేదు. ఇరవై అయిదువేల పలికిన మానవుని చూడడం ఇదే తొలిసారి. ఆరవై వేలు అమ్మే మానవుని కూడా చూడగలిగితే బావుండును. ఆ కుర్రాడు ఎప్పుడు వస్తాడో?" అని సమాధానంకోసం చూస్తున్నది నల్లగండ మాటలకు గమనించకుండా చుక్క వరండా వైపు చూస్తున్నది. రాజమాణిక్యం సీలాంబరి తెచ్చి యిచ్చిన పచ్చ గడ్డిని [illegible] దిని తోళ్ళు తొడుక్కుంటున్నాడు.

> **బొమ్మల బొమ్మలు చెప్పండి**
>
> ఉపాధ్యాయుడు: ఇవాళ ఒక కొత్త పద్ధతి (ప్రవేశ పెడుతున్నాను. మీరు ఒక్కొక్కరే 20 (ప్రశ్నలు నన్ను వెయ్యాలి. నే నెన్ని (ప్రశ్నలకైనా సమాధానం చెప్పగలను—చూడ్డానికి గాని.
>
> ఒక కుర్రాడు తర్వాత ఒక కుర్రవాడు చెయ్యెత్తి లేచి యిలా అన్నాడు:
>
> "ఆరోగ్యాల సింగా బుక్కింగ్ రెమెన్ స్కూల్ ఫీజులు సున్నా ఎలా తెలుసుకోవాలంటా రండి."

గుఱ్ఱపు పందాల్లో మొదట వచ్చిన జాకీ ముందు మైక్రోఫోన్ పెట్టి ఉపన్యసించమన్నారు. అతను ఆయాసంతో ఉక్కిరిబిక్కిరౌతూ యిలా అన్నాడు:

"ఈ సందర్భంలో నా తోడి జాకీలకు నా కృతజ్ఞతను వెల్లడి చేయవలసి వుంది. వారి సహకారం లేనిదే నేనీ పందెంలో విజయం పొందివుండే వాడినే కాదు."

"ఎక్కడికో ప్రయాణం?" ప్రశ్నించింది నల్లగండ.

"ఎక్కడికి ఉంటుందిలే! తిన్నది జీర్ణం కావడానికి అలా షికారు పోతున్నాడంతే. అతని చెప్పులు చూశావూ? ఎంత అందంగా ఉన్నాయో! నలభై వేలు ధరచేసే మనిషి, చెప్పులు మరీ అందంగా వుంటాయి. వాళ్ళు దున్నపోతుల చర్మాలను వాడరు. అవి సీమనుండి దిగుమతి అవుతాయి."

"నిజమే. చివరికి మన చర్మం కూడా వారి పాద రక్షలుగా ఉండటానికి నోచుకోలేదు. ఇంతకూ మన ధర ఖరవై ఐవేగదా? సీమజంతువుల ధర వందలుగనుక ఆ చర్మాలు వారికి సరిపోతాయి కాబోలు. మన చర్మాలు ధర ఎక్కువ చేయని అమ్మయ్య లాంటివారి పాదాలకు సరిపోతాయి" అంటూ నల్లగండ తలను పైకెత్తింది.

రాజమాణిక్యం జోళ్ళు తొడుక్కుని వీధివైపు సాగ జారాడు. నీలాంబరి కడపలో నిల్చొని అవైపే చూస్తున్నది.

"మనిషి కుడికాలు కొంచెం వంకరగా ఉన్నట్టుంది. తెలియనివ్వకుండా అదో ఫాషనుగా నడిచిపోతున్నాడు చూశావా? మిత్రమా! ఎంతఆశ్చర్యం! ఒక విషయంలో మానవులను మెచ్చుకోవాలి. అందుకే వారు తెలివైన మృగాలని అన్నారు. ఎంత వికారంగా వున్నా వారు అందంగా కన్పిస్తారు. అందుకోసం ఎంతో డబ్బును కూడా వెచ్చిస్తారు. ఇప్పుడీ మనిషిని చూశావుగదూ? ఆయనచేతికి బంగారు గొలుసు ఉంది. కాలం తెలుసుకోవడానికి గడియారం ఉంది. వేళ్ళనిండుకూ ఉంగరాలే. అయూ జంతువుల ఖరీదును బట్టి అలంకరణాలు చేసినట్టే ఈ మానవులకూ చేస్తారు కావాలి. కొన్ని కోడెలకు వెండి కుప్పెలు వేస్తే కొన్నిటికి బంగారు కుప్పెలను కూడా వేస్తారు. నాకూ నీకూ పాతపడ్డ పలుపులు బిగించారు. ఈ దారాలు ఉరితీసుకోవడానికైనా పనికి వస్తాయా?" అన్నది చుక్క.

ఇంతలో వీధి కడప వద్ద ఏదో సంచలనం కన్పించింది.

"అన్నయ్యో! అమ్మా! అన్నయ్య వస్తున్నాడే" అంటూ నీలాంబరి వీధివైపు పరుగెత్తి వచ్చింది. మాధవయ్య కొడుకు చిన్న సూటుకేసు పట్టుకొని ఇంటిలో అడుగు పెట్టాడు.

మాధవయ్య వసారాలో ఉన్న సోఫాలో వచ్చి కూచున్నాడు. రాజమాణిక్యం కూడా వెనక్కు వచ్చి సోఫా పక్కనే వున్న కుర్చీలో కూచున్నాడు.

"ఇక సరిగ్గా పన్నెండురోజులున్నాయి. నా దెలానూ వచ్చాడు కనుక ఇద్దరూ జరుగవలసిన పనులేమో చూడండి" అన్నాడు మాధవయ్య.

"ముందు పెళ్ళిపత్రికలు ముద్రించాలి. ఇంతకూ అసలు విషయం ఇంకా కుదరలేదని విన్నానుగా" అంటూ మామగారి వైపునుండి చుక్కవైపు దృష్టిని సారించాడు రాజమాణిక్యం.

చుక్క నల్లగండను మెల్లగా కొమ్ముతో గోకుతూ "వింటున్నావా? మిత్రమా! ఇప్పుడు దిగిన కుర్రాడి బేరం విషయం మాట్లాడు కుంటున్నారు. నీకీ తెలుగు అర్థం అవుతుం దనుకొంటాను. తుంగభద్రా ప్రాంతం లాగా త్రుంచినట్టు మాట్లాడరు గోదావరీ ప్రాంతంలో కొంచెం యాస. అయినా వినడానికి ఇంపుగా ఉంటుంది గదూ?" అన్నది చుక్క.

"విషయాన్నిబట్టి వుంటుంది ఇంపు సొంపులు" అంటూ చెవులను నిక్కపొడుచుకుంది నల్లగండ.

"ముందుగా నా రన్నది ముప్పైవిడువేలకు ఎక్కువైతే సాధ్యంకాదని. కానీ నిన్ననే టెలిగ్రాం యిచ్చారుగా నలభైవేలని" అన్నాడు మాధవయ్య.

"మరి నాకు చెప్పనేలేదే" అన్నాడు రాజమాణిక్యం.

"ఏదీ ఇప్పుడేగా ఇంటికి రావడం. నిన్న టెలిగ్రాం అందగానే కుర్రాడికి వెంటనే రమ్మని టెలిగ్రాం ఇచ్చాను. రాత్రి ఇంటికే రాలేదుగా" అంటూ వెనక్కువాలి భుజాలు విరుచుకొన్నాడు మాధవయ్య.

"చూశావూ! నలభైవేలకు కుదిరింది బేరం. నన్నడిగితే ఇది చాలా చౌకబేరం. కృష్ణా తీరాల్లో అయితే మరో పదివేలు ఎక్కువే తగిలేది. పెన్న ప్రాంతంలో కూడా మంచి ధర పలుకుతుంది. మనిషి ముక్కుమొగం సరిగా ఉండి కొంచెం చదువుంటే చాలు మంచి గిరాకీ వుంటుంది" అంటూ చుక్క మోరను పైకెత్తింది. నల్లగండ కొమ్ముతో గీరుతూంటే—

"ఒరేయ్! అమ్మయ్యా! ఆ దున్నలను చూడరా కుమ్ముకుంటున్నాయేమో?" అంటూ కేక వేశాడు మాధవయ్య. ఈ మాటను విన్న చుక్క నవ్వాపుకోలేక "వంయ్ వంయ్" అన్నది. అది అరుస్తున్నదేమో నని అమ్మయ్య పరుగుతో వచ్చి నాలుగు బాదాడు. వసారాలో మానవు లిద్దరూ దున్నలవైపు చూచి సంతృప్తిగా నవ్వారు. ★